

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS TARYBA

NUTARIMAS

DĖL ATSISAKYMO PRADĖTI TYRIMĄ DĖL AKCINĖS BENDROVĖS LIETUVOS PAŠTO VEIKSMŲ ATITIKTIES LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS ĮSTATYMO 7 IR 15 STRAIPSNIŲ REIKALAVIMAMS

2012 m. liepos 30 d. Nr. 1S-103

Vilnius

Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba (toliau – Konkurencijos taryba) 2012 m. liepos 30 d. tvarkomajame posėdyje išnagrinėjo klausimą dėl atsisakymo pradėti tyrimą dėl Akcinės bendrovės Lietuvos pašto (juridinio asmens kodas 121215587) (toliau – AB Lietuvos paštas) veiksmų atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo (toliau – Konkurencijos įstatymas) 7 ir 15 straipsnių reikalavimams.

Konkurencijos taryba n u s t a t ė:

(1) Konkurencijos taryba 2012 m. vasario 17 d. gavo UAB „Itella Information“ (juridinio asmens kodas 111629419) (toliau – Pareiškėjas) skundą (I tomas, 1-39 b.l.) dėl AB Lietuvos pašto veiksmų, galimai pažeidžiančių Konkurencijos įstatymo 7 ir 15 straipsnius, kuris buvo papildytas Pareiškėjo 2012 m. kovo 30 d. raštu Nr. 2504 (I tomas, 43-169 b.l.), 2012 m. gegužės 11 d. raštu Nr. 2550 (I tomas, 198-203 b.l.) ir 2012 m. birželio 29 d. raštu Nr. 2576 (III tomas, 131-199 b.l.; IV tomas, 1-51 b.l.) (toliau – Skundas).

(2) Pareiškėjas Skunde nurodė, kad AB Lietuvos paštas dėl savo išskirtinės padėties rezervuotųjų pašto paslaugų rinkoje žinodamas, kokius sąskaitų pristatymo paslaugų įkainius turės įskaičiuoti į savo pasiūlymus viešuosiuose ir kituose pirkimuose (toliau – pirkimai) dalyvaujantys AB Lietuvos pašto konkurentai, bei pateikdamas žymiai mažesnę sąskaitų pristatymo įkainį, negu galėjo tokias paslaugas iš AB Lietuvos pašto nupirkti kiti pasiūlymus pirkimuose pateikę ūkio subjektai, diskriminavo konkurentus ir siekė nesąžiningai juos išstumti iš rinkos (I tomas, 7 b.l.).

(3) Vadovaujantis Lietuvos Respublikos pašto įstatymo (toliau – Pašto įstatymas) 9 straipsniu, AB Lietuvos paštui rezervuotos vidaus korespondencijos siuntų, reklaminio pašto, gaunamų tarptautinių korespondencijos siuntų surinkimo, paskirstymo, vežimo, pristatymo bei įteikimo paslaugos, laikantis svorio ir kainų limitų. Nuo 2006 m. sausio 1 d. taikoma 50 gramų rezervuotųjų pašto siuntų svorio riba. Kiti pašto paslaugų teikėjai rezervuotąsias pašto paslaugas nuo 2006 m. sausio 1 d. privalo teikti taikydami ne mažiau kaip 2,5 karto didesnę tarifą, negu yra nustatytas AB Lietuvos paštui pirmosios svorio pakopos pašto korespondencijos tarifas.

(4) Pareiškėjo teigimu, AB Lietuvos paštas, teikdamas universaliąsias pašto paslaugas, turi taikyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. liepos 11 d. nutarime Nr. 745 „Dėl universaliųjų pašto paslaugų didžiausių tarifų patvirtinimo“ nustatytus universaliųjų pašto paslaugų tarifus (toliau – Vyriausybės nutarimas) (I tomas, 5 b.l.), kurie pateikiami žemiau esančioje lentelėje:

1 lentelė. Pašto korespondencijos siuntos iki 50 gramų tarifai

Eil. Nr.	Universalioji pašto paslauga	Vienos siuntos siuntimo tarifas be pridėtinės vertės mokesčio, litais	
		nepirmenybinės siuntos	pirmenybinės siuntos
1.	Iki 20 gramų	1,35	1,55
2.	Sunkesnė kaip 20 gramų, iki 50 gramų	1,45	1,65

(5) Pareiškėjas Skunde nurodė, kad nepaisant to, kad AB Lietuvos pašto teikiamų universaliųjų pašto paslaugų kainos yra nustatytos teisės aktais, AB Lietuvos paštas, dalyvaudamas Uždarnosios akcinės bendrovės „Telšių regiono atliekų tvarkymo centras“ pirkime „Dėl vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą spausdinimo, vokavimo ir išnešiojimo paslaugos pirkimo“ (toliau – UAB „Telšių regiono atliekų tvarkymo centras“ pirkimas), Uždarnosios akcinės bendrovės „VILNIAUS VANDENYS“ pirkime „Dėl dokumentų parengimo išsiųsti ir pristatymo adresatui paslaugų pirkimo“ (toliau – UAB „VILNIAUS VANDENYS“ pirkimas), AB LESTO pirkime „Dėl dokumentų spausdinimo, vokavimo ir siuntimo organizavimo paslaugų pirkimo“ (toliau – AB LESTO pirkimas), TEO LT, AB pirkime „Dėl spausdinimo, vokavimo ir pristatymo paslaugų teikimo“ (toliau – TEO LT, AB pirkimas) ir Akcinės bendrovės „Šiaulių energija“ organizuotame pirkime „Dėl sąskaitų spausdinimo, paruošimo pristatymui ir pristatymo vartotojui paslaugų pirkimo“ (toliau – AB „Šiaulių energija“ pirkimas), pateikė pasiūlymus, kuriuose nurodė mažesnius universaliųjų pašto paslaugų tarifus, nei nustatyta teisės aktuose, bei mažesnius universaliųjų pašto paslaugų tarifus, nei tarifai, kuriuos AB Lietuvos paštas taikė kitiems ūkio subjektams, kartu su AB Lietuvos paštu dalyvavusiems pirkimuose (I tomas, 5 b.l., 46 b.l.).

(6) Pareiškėjas nurodė, kad kartu su AB Lietuvos paštu 2006 m. birželio 13 d. sudarė sutartį Nr. 89-178 dėl universaliųjų pašto paslaugų ir kitų paslaugų teikimo (toliau – Sutartis), kurios 4 priede buvo nustatyti AB Lietuvos pašto teikiamų paslaugų tarifai (I tomas, 43-44 b.l.; 55-59 b.l.). AB Lietuvos paštas 2007 m. rugpjūčio 1 d. raštu Nr. 170-927 (08.17-08) informavo Pareiškėją, kad nuo 2007 m. rugsėjo 1 d. įsigalioja nauji universaliųjų pašto paslaugų Lietuvoje tarifai stambiesiems klientams (I tomas, 70 b.l., 77-80 b.l.), kurie pateikiami žemiau esančioje lentelėje:

2 lentelė. Specifiniai¹ pašto korespondencijos siuntos iki 50 gramų tarifai

Eil. Nr.	Universalioji pašto paslauga	Vienos siuntos siuntimo tarifas be pridėtinės vertės mokesčio, litais	
		nepirmenybinės siuntos	pirmenybinės siuntos
1.	Iki 20 gramų	0,85	1,00
2.	Sunkesnė kaip 20 gramų, iki 50 gramų	0,90	1,10

(7) Minėti tarifai yra skelbiami AB Lietuvos pašto interneto svetainėje² ir, Pareiškėjo teigimu, šie tarifai yra taikomi ir Pareiškėjui (I tomas, 44 b.l.; 198-199 b.l.).

(8) Anot Pareiškėjo, AB Lietuvos paštas, Skunde nurodytoms bendrovėms pasiūlydamas mažesnius, negu šio nutarimo 2 lentelėje nurodyti, specifinius universaliųjų pašto paslaugų tarifus, sudaro skirtingas konkurencijos sąlygas ir piktnaudžiauja dominuojančia padėtimi (I tomas, 8 b.l.).

(9) Pagal Pareiškėjo ir AB Lietuvos pašto Konkurencijos tarybai pateiktus duomenis, AB Lietuvos paštas UAB „VILNIAUS VANDENYS“, AB LESTO, TEO LT, AB ir AB „Šiaulių energija“ pirkimuose pateikė mažesnius tarifus, nei šio nutarimo 2 lentelėje nurodyti specifiniai universaliųjų pašto paslaugų tarifai (I tomas, 23-25 b.l.; II tomas, 1-8 b.l. 15 b.l.).

(10) Pareiškėjo teigimu, turėdamas kartu su AB Lietuvos paštu sudarytą Sutartį jis pagrįstai tikėjosi, kad AB Lietuvos paštas universaliųjų pašto paslaugų tarifus visiems stambiesiems klientams taiko vienodai, ir kad esant šių tarifų pasikeitimams, atsižvelgiant į ankstesnius AB Lietuvos pašto pranešimus, AB Lietuvos paštas informuos visus suinteresuotus asmenis, todėl papildomai dėl specifinių universaliųjų pašto paslaugų tarifų taikymo į AB Lietuvos pašta nesikreipė (III tomas, 134-135 b.l.). Pareiškėjas taip pat nurodė, kad AB Lietuvos paštas niekuomet neinformavo Pareiškėjo apie AB Lietuvos pašto generalinės direktorės 2011 m. gruodžio 12 d. įsakymą Nr. 1-561 „Dėl vidaus nepirmenybinių paprastųjų pašto korespondencijos siuntų, pristatomų miestų teritorijose, specifinio tarifo patvirtinimo“ (toliau – Įsakymas Nr. 1-561) ir juo

¹ Specifiniai tarifai – tarifai, kuriuose įvertintos AB Lietuvos pašto nepatirtos sąnaudos, palyginti su įprastai teikiamomis universaliosiomis ir kitomis pašto paslaugomis (AB Lietuvos pašto internetinė svetainė, adresu <http://www.post.lt/lt/verslui/siuntimas/laiskai-atvirukai-siuntimas/universaliuju-siuntu-specifiniai-tarifai>. Prisijungimo laikas: 2012 m. liepos 27 d.).

² Ten pat.

nustatytą specifinį 0,29 Lt tarifą, ir kad minėto tarifo niekuomet nesiūlė Pareiškėjui (III tomas, 134 b.l.).

(11) Pareiškėjo teigimu, AB Lietuvos paštas, be aukščiau minėtų veiksmų, taip pat atliko nesąžiningos konkurencijos veiksmus, t.y. valstybės institucijoms ir ūkio subjektams (Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybai (toliau – Ryšių reguliavimo tarnyba), Viešųjų pirkimų tarnybai, UAB „VILNIAUS VANDENYS“) skleidė informaciją, kad Pareiškėjas neteikia pašto paslaugų, nors, Pareiškėjo teigimu, jis pašto paslaugas Sutarties pagrindu perka iš AB Lietuvos pašto (I tomas, 9 b.l.).

(12) Pareiškėjas taip pat nurodė, kad AB Lietuvos paštas, pažeisdamas Konkurencijos įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 3 punktą, pasitelkė Ryšių reguliavimo tarnybą, siekdamas išgauti tarifus, kuriuos Pareiškėjui taiko kiti pašto ir (ar) pasiuntinių paslaugų teikėjai. Pareiškėjas nurodo, kad 2011 m. lapkričio 21 d. AB Lietuvos paštas Ryšių reguliavimo tarnybai pateikė prašymą, kurio pagrindu minėta institucija įpareigojo Pareiškėją pateikti bendrovės komercinę paslaptį sudarančią informaciją apie tai, su kokiais pašto ir (ar) pasiuntinių paslaugų teikėjais Pareiškėjas yra pasirašęs pašto ir (ar) pasiuntinių paslaugų pirkimo sutartis, taip pat pateikti informaciją apie universaliųjų pašto paslaugų tarifus. Pareiškėjo teigimu, AB Lietuvos paštas, pasinaudodamas tokiu būdu gauta informacija apie kitų bendrovių Pareiškėjui taikomus tarifus, turės galimybę pirkimuose pateikti pasiūlymus, nurodydamas mažesnius tarifus, nei Pareiškėjui taikomi tarifai, kurie galimai nepadengia AB Lietuvos pašto sąnaudų bei neatitinka teisės aktų nuostatų, tokiu būdu siekiant išstumti Pareiškėją iš rinkos (I tomas, 9 b.l.). Pareiškėjas pažymėjo, kad pateikdamas informaciją Ryšių reguliavimo tarnybai, nurodė, kad tokie duomenys yra konfidencialūs ir negali būti atskleisti tretiesiems asmenims (I tomas, 43-47 b.l.). Pareiškėjas nurodė neturintis duomenų, ar Ryšių reguliavimo tarnyba atskleidė Pareiškėjo pateiktą konfidencialią informaciją apie taikomus tarifus AB Lietuvos paštui, tačiau Pareiškėjo teigimu, AB Lietuvos paštas šią informaciją žino (I tomas, 201 b.l.).

(13) Dėl daugelio ūkio subjektų ar vartotojų interesų pažeidimo Pareiškėjas nurodė, kad iš jam žinomų pirkimų atvejų (TEO LT, AB, AB LESTO, UAB „VILNIAUS VANDENYS“, UAB „Telšių regiono atliekų tvarkymo centras“), AB Lietuvos paštas, pateikdamas pasiūlymus su mažesniais universaliųjų pašto paslaugų tarifais, nei yra leidžiama, skundžiamais veiksmais padarė žalą dideliame subjektų ratui. Pareiškėjas teigė, kad AB Lietuvos pašto veiksmai UAB „VILNIAUS VANDENYS“ organizuotame pirkime galėjo pažeisti šios bendrovės galutinių vartotojų Vilniaus mieste ir rajone, Švenčionių ir Šalčininkų rajonuose, Uždarnosios akcinės bendrovės „Telšių regiono atliekų tvarkymo centras“ atveju – galutinių vartotojų Telšių apskrityje, AB LESTO bei TEO LT, AB pirkimuose – visų subjektų Lietuvos Respublikos teritorijoje, besinaudojančių šių bendrovių teikiamomis paslaugomis, interesus (I tomas, 46-47 b.l.).

(14) Konkurencijos taryba, siekdama išsiaiškinti Pareiškėjo Skunde išdėstytas aplinkybes, 2012-04-23 raštu (I tomas, 170-172 b.l.) ir 2012-05-30 raštu (III tomas, 1-4 b.l.) kreipėsi į AB Lietuvos pašta.

(15) AB Lietuvos paštas nurodė, kad teikdamas universaliąsias pašto paslaugas ūkio subjektams, kurie tokiomis paslaugomis naudojasi verslo tikslais, nustato ir taiko tarifus nediskriminuodamas ūkio subjektų, ir kad taikytini tarifai, jų dydžiai ir skirtumai atitinka norminių teisės aktų reikalavimus (I tomas, 173 b.l.). AB Lietuvos pašto teigimu, konkrečius tarifų dydžius nustato Lietuvos pašto generalinės direktorės įsakymai: 2010 m. gruodžio 23 d. įsakymas Nr. 1-436, 2010 m. gruodžio 23 d. įsakymas Nr. 1-437 bei 2011 m. gruodžio 12 d. įsakymas Nr. 1-561, ir kad šiuose įsakymuose yra nurodyti kriterijai, kurie lemia tarifo dydį.

(16) AB Lietuvos paštas nurodė, kad pateikdamas pasiūlymus AB „Šiaulių energija“, AB LESTO ir TEO LT, AB organizuotuose pirkimuose, vadovavosi Įsakymu Nr. 1-561 ir jame nustatytu specifiniu 0,29 Lt tarifu (IV tomas, 58-62 b.l.). AB Lietuvos pašto teigimu, Įsakymas Nr. 1-561 buvo viešai paskelbtas AB Lietuvos pašto interneto svetainėje³, ir jis yra taikomas tiek Pareiškėjui, tiek kitiems AB Lietuvos pašto klientams (IV tomas, 61 b.l.).

³ AB Lietuvos pašto interneto svetainė adresu, <http://www.post.lt/lt/verslui/siuntimas/laiskai-atvirukai-siuntimas/universaliuju-siuntu-specifiniai-tarifai>.

(17) Pareiškėjo teigimu, AB Lietuvos paštas buvo pripažintas laimėtoju UAB „Telšių regiono atliekų tvarkymo centras“ pirkime (I tomas, 44 b.l.) (AB Lietuvos pašto teigimu, UAB „Telšių regiono atliekų tvarkymo centras“ pirkime pasiūlymą teikė AB Lietuvos pašto dukterinė bendrovė UAB „Lietuvos pašto finansinės paslaugos“ (IV tomas, 62 b.l.)). UAB „VILNIAUS VANDENYS“ ir AB LESTO pirkimuose laimėtoju buvo pripažintas Pareiškėjas (I tomas, 34 b.l.; 45 b.l.). Kituose Pareiškėjo skunde nurodytuose pirkimuose, t.y. AB „Šiaulių energija“ ir TEO LT, AB pirkimuose laimėtojais buvo pripažintos kitos bendrovės (I tomas, 45 b.l.; 169 b.l.). Pareiškėjo AB „Šiaulių energija“ ir TEO LT, AB pirkimuose pasiūlyti tarifai buvo mažesni, negu AB Lietuvos pašto toms pačioms bendrovėms pasiūlyti tarifai (I tomas, 86-87 b.l.; II tomas, 7-8 b.l.; 15 b.l.; V tomas, 13-15 b.l.).

(18) Vadovaujantis Pašto įstatymo 3 straipsnio 1 dalimi, Ryšių reguliavimo tarnybai yra priskirta pašto veiklos Lietuvos Respublikoje reguliavimo funkcija, kurią ji turi vykdyti vadovaudamasi sąžiningos konkurencijos principu (Pašto įstatymo 4 straipsnis). Ryšių reguliavimo tarnyba prižiūri, kaip laikomasi Pašto įstatymo nuostatų ir kaip jos yra įgyvendinamos (Pašto įstatymo 3 straipsnio 3 dalis), atlieka universaliųjų pašto paslaugų tarifų taikymo priežiūrą (Pašto įstatymo 3 straipsnio 4 dalies 12 punktas), pagal savo kompetenciją tiria ir nagrinėja Pašto įstatymo pažeidimus ir pažeidėjams taiko sankcijas Pašto įstatymo ir kitų teisės aktų nustatytais atvejais, sąlygomis ir tvarka (Pašto įstatymo 3 straipsnio 4 dalies 13 punktas). Konkurencijos taryba 2012 m. birželio 11 d. raštu kreipėsi į Ryšių reguliavimo tarnybą, prašydama informuoti, ar ši institucija yra gavusi skundų dėl Pareiškėjo Skunde nurodytų AB Lietuvos pašto veiksmų (III tomas, 7-8 b.l.).

(19) Ryšių reguliavimo tarnyba informavo, kad yra gavusi Pareiškėjo 2012 m. balandžio 23 d. skundą Nr. 2525, ir kad šio skundo pagrindu, vadovaudamasi Pašto įstatymo 3 straipsnio 3 dalimi, atlieka tyrimą, kaip AB Lietuvos paštas, taikydamas specifinius universaliųjų pašto paslaugų tarifus, laikosi Pašto įstatymo 8 straipsnio 6 dalyje įtvirtintų skaidrumo ir nediskriminavimo reikalavimų (III tomas, 116-117 b.l.). Ryšių reguliavimo tarnyba taip pat informavo, kad jos vykdomas tyrimas apima UAB „Telšių regiono atliekų tvarkymo centras“ ir AB „Šiaulių energija“ organizuotus pirkimus (IV tomas, 74 b.l.).

(20) Ryšių reguliavimo tarnyba nurodė, kad laikosi teisės aktų nuostatų, susijusių su konfidencialios informacijos apsauga ir pateiktos konfidencialios informacijos nėra atskleidusi (III tomas, 117 b.l.).

Konkurencijos taryba k o n s t a t u o j a:

(21) Konkurencijos įstatymo 7 straipsnyje nustatytas draudimas piktnaudžiauti dominuojančia padėtimi atitinkamoje rinkoje atliekant įvairius veiksmus, kurie riboja ar gali riboti konkurenciją, nepagrįstai varžo kitų ūkio subjektų galimybes veikti rinkoje arba pažeidžia vartotojų interesus. Pagal Konkurencijos įstatymo 3 straipsnio 2 dalį, dominuojančiu ūkio subjektu laikomas ūkio subjektas, galintis daryti vienpusę lemiamą įtaką rinkoje. Tačiau dominuojančios padėties užėmimas pats savaime nėra draudžiamas, t.y. Konkurencijos įstatymas draudžia ne užimti dominuojančią padėtį, o piktnaudžiauti naudojantis dominuojančia padėtimi.

(22) Pareiškėjas savo Skunde nurodė, kad AB Lietuvos paštas Skunde minimuose pirkimuose pateikė mažesnius universaliųjų pašto paslaugų tarifus, nei nustatyta teisės aktuose, bei mažesnius universaliųjų pašto paslaugų tarifus, nei tarifai, kuriuos AB Lietuvos paštas taiko Pareiškėjui. Nuo 2007 m. rugsėjo 1 d. įsigaliojo nauji specifiniai universaliųjų pašto paslaugų tarifai (apie tai AB Lietuvos paštas 2007 m. rugpjūčio 1 d. pranešimu informavo Pareiškėją), kurie, Pareiškėjo teigimu, buvo taikomi ir Pareiškėjui⁴, tačiau AB Lietuvos paštas Skunde nurodytoms bendrovėms pateikė mažesnius universaliųjų pašto paslaugų tarifus, nei šio nutarimo 2 lentelėje nurodyti tarifai. Pareiškėjo teigimu, AB Lietuvos paštas niekuomet neinformavo Pareiškėjo apie Įsakymu Nr. 1-561 nustatytą specifinį 0,29 Lt tarifą, kuriuo AB Lietuvos paštas vadovavosi, pateikdamas pasiūlymus AB „Šiaulių energija“, AB LESTO ir TEO LT, AB pirkimuose.

⁴ Tarifai nurodomi šio nutarimo 2 lentelėje.

Pareiškėjas nurodė, kad prieš pateikdamas pasiūlymus Skunde nurodytuose pirkimuose atskirai dėl papildomų universaliųjų pašto paslaugų tarifų į AB Lietuvos pašta nesikreipė.

(23) Konkurencijos įstatymo 24 straipsnio 4 dalies 8 punkte nustatyta, kad Konkurencijos taryba priima nutarimą atsisakyti pradėti tyrimą, jeigu pareiškime nurodytų faktinių aplinkybių tyrimas neatitinka Konkurencijos tarybos veiklos prioritetų.

(24) Konkurencijos tarybos 2012 m. liepos 2 d. nutarimo Nr. 1S-89 1 punkte nurodyta, kad Konkurencijos tarybos veiklos prioritetas – atlikti tyrimus ar kitaip įsikišti į rinkos veikimą, jei toks įsikišimas galėtų reikšmingai prisidėti prie veiksmingos konkurencijos apsaugos ir taip užtikrinti kuo didesnę vartotojų gerovę.

(25) Vertinant, ar tyrimas atitinka veiklos prioritetą, vadovaujamosi Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos veiklos prioriteto įgyvendinimo principų apraše (toliau – Aprašas), patvirtintame Konkurencijos tarybos 2012 m. liepos 2 d. nutarimu Nr. 1S-89, nustatytais tyrimo įtakos veiksmingai konkurencijai ir vartotojų gerovei, strateginės reikšmės bei racionalaus išteklių naudojimo principais. Kaip nurodyta Aprašo 5 punkte, nė vienas iš šių principų neturi iš anksto nustatytos lemiamos įtakos Konkurencijos tarybos sprendimui dėl konkretaus tyrimo atlikimo, tačiau Konkurencijos tarybai gali pakakti įvertinti tyrimą pagal vieną iš principų, kad galėtų priimti sprendimą dėl tyrimo tikslingumo.

(26) Kaip paaiškinta Aprašo 10 punkte, paprastai didžiausią neigiamą įtaką veiksmingai konkurencijai ir vartotojų gerovei gali daryti galimi pažeidimai, pasireiškiantys ūkio subjektų veiksmais, kuriais tiesiogiai daroma įtaka prekių kainoms, kokybei ar įvairovei, taip pat veiksmais, kuriais tiesiogiai apribojamos ūkio subjektų galimybės veikti atitinkamoje rinkoje ją uždarant, stumiant iš jos ar ją pasidalijant. Aprašo 11 punkte nurodoma, jog paprastai laikoma, kad didžiausia tiesioginė ir netiesioginė neigiama įtaka vartotojų interesams daroma tais atvejais, kai galima daryti pagrįstą išvadą, kad dėl neteisėtų veiksmų prekių kainos vartotojams yra didesnės, prekių pasiūla yra mažesnė nei kad būtų nesant galimo pažeidimo.

(27) Pažymėtina, kad pagal Pareiškėjo ir AB Lietuvos pašto Konkurencijos tarybai pateiktus duomenis, AB Lietuvos pašto dukterinė bendrovė laimėjo vieną iš Pareiškėjo Skunde nurodomų penkių pirkimų, t.y. UAB „Telšių regiono atliekų tvarkymo centras“ pirkimą, o kitus pirkimus laimėjo ne AB Lietuvos paštas ar su AB Lietuvos paštu susijusios bendrovės. Keturiuose iš penkių Skunde nurodytų pirkimų, t.y. UAB „VILNIAUS VANDENYS“, AB LESTO, AB „Šiaulių energija“ ir TEO LT, AB pirkimuose, Pareiškėjas pateikė mažesnius tarifus, negu AB Lietuvos paštas, be to, Pareiškėjas buvo pripažintas laimėtoju UAB „VILNIAUS VANDENYS“ ir AB LESTO pirkimuose.

(28) Įvertinus šias aplinkybes darytina išvada, kad Pareiškėjo Skunde nurodyti AB Lietuvos pašto veiksmai, pirkimuose pateikiant mažesnes universaliųjų pašto paslaugų kainas nei universaliųjų pašto paslaugų tarifai stambiesiems klientams, kuriuos, anot Pareiškėjo, AB Lietuvos paštas taiko Pareiškėjui ir kitiems universaliųjų pašto paslaugų naudotojams, neturėjo įtakos nei Pareiškėjo, nei kitų pirkimuose dalyvavusių ūkio subjektų galimybėms konkuruoti su AB Lietuvos paštu, kadangi keturiuose pirkimuose iš penkių arba Pareiškėjo, arba kitų pasiūlymus teikusių ūkio subjektų pasiūlyti tarifai buvo mažesni negu AB Lietuvos pašto. Šios aplinkybės taip pat rodo, kad nėra objektyvių prielaidų manyti, kad dėl skundžiamų AB Lietuvos pašto veiksmų kainos vartotojams galėjo būti didesnės nei kad būtų nesant galimo pažeidimo ar kad kitu būdu būtų daroma neigiama įtaka vartotojų interesams.

(29) Atsižvelgiant į tai, kad išdėstyta, teigtina, kad Pareiškėjo skundžiami AB Lietuvos pašto veiksmai UAB „VILNIAUS VANDENYS“, TEO LT, AB, AB LESTO ir AB „Šiaulių energija“ pirkimuose nedaro reikšmingos įtakos veiksmingai konkurencijai ir vartotojų gerovei, o pradėtas tyrimas dėl šių veiksmų neatitiktų Aprašo 8.1 punkte nurodyto įtakos veiksmingai konkurencijai ir vartotojų gerovei principo.

(30) Pagal Konkurencijos tarybai pateiktus duomenis, AB Lietuvos pašto dukterinė bendrovė UAB „Lietuvos pašto finansinės paslaugos“ buvo pripažinta laimėtoja viename iš Pareiškėjo Skunde nurodytų viešųjų pirkimų, t.y. UAB „Telšių regiono atliekų tvarkymo centras“ pirkime. Ryšių reguliavimo tarnyba informavo, kad šio nutarimo priėmimo metu atlieka tyrimą,

kaip AB Lietuvos paštas, taikydamas specifinius universaliųjų pašto paslaugų tarifus UAB „Telšių regiono atliekų tvarkymo centras“ pirkime, laikosi Pašto įstatymo 8 straipsnio 6 dalyje įtvirtintų skaidrumo ir nediskriminavimo reikalavimų.

(31) Kaip paaiškinta Aprašo 12 punkte, vadovaudamasi strateginės reikšmės principu, Konkurencijos taryba vertins kitų institucijų galimybes efektyviai išspręsti su galimu pažeidimu susijusias problemas ir kitas strateginę tyrimo reikšmę rodančias aplinkybes. Vertinant Pareiškėjo Skundą šio Konkurencijos tarybos veiklos prioriteto įgyvendinimo principo atžvilgiu pastebėtina, kad skundžiami AB Lietuvos pašto veiksmai yra susiję su specialiųjų norminių teisės aktų (Pašto įstatymo ir kt.) nuostatų, reglamentuojančių specifinius universaliųjų pašto paslaugų tarifus, taikymu, kurių įgyvendinimo priežiūrą atlieka Ryšių reguliavimo tarnyba, ir kad Pareiškėjas dėl analogiškų AB Lietuvos pašto veiksmų taip pat kreipėsi ir į Ryšių reguliavimo tarnybą, o šio nutarimo priėmimo metu Pareiškėjo skundžiami AB Lietuvos pašto veiksmai dėl specifinių universaliųjų pašto paslaugų tarifų taikymo UAB „Telšių regiono atliekų tvarkymo centras“ pirkime yra nagrinėjami minėtoje institucijoje.

(32) Atsižvelgiant į išdėstytas aplinkybes bei į tai, kad vadovaujantis Pašto įstatymo 3 straipsnio 4 dalies 13 punktu, Ryšių reguliavimo tarnyba pagal savo kompetenciją tiria ir nagrinėja Pašto įstatymo pažeidimus ir pažeidėjams taiko sankcijas, darytina išvada, kad Konkurencijos tarybos atliekamas tų pačių AB Lietuvos pašto veiksmų tyrimas lemtų neracionalų Konkurencijos tarybos išteklių naudojimą, nes Ryšių reguliavimo tarnyba pagal savo kompetenciją atlikusi tyrimą gali nustatyti, ar AB Lietuvos pašto dukterinė bendrovė UAB „Lietuvos pašto finansinės paslaugos“, UAB „Telšių regiono atliekų tvarkymo centras“ pirkime taikydama specifinius universaliųjų pašto paslaugų tarifus nepažeidė skaidrumo ir nediskriminavimo principų, ir vadovaudamasi jai suteikta kompetencija priimti sprendimus dėl Pašto įstatymo 14 straipsnio 1 dalyje numatytų sankcijų taikymo arba netaikymo.

(33) Vadovaujantis tuo, kas išdėstyta, konstatuotina, kad Pareiškėjo Skunde nurodytų faktinių aplinkybių dėl galimo Konkurencijos įstatymo 7 straipsnio pažeidimo tyrimas, neatitinka Konkurencijos tarybos veiklos prioritetų.

(34) Konkurencijos įstatymo 15 straipsnio 1 dalis draudžia ūkio subjektams atlikti bet kuriuos veiksmus, prieštaraujančius ūkinės veiklos sąžiningai praktikai ir geriems papročiams, jei tokie veiksmai gali pakenkti kito ūkio subjekto galimybėms konkuruoti. Be kita ko, nesąžininga konkurencija laikytinas informacijos, kuri yra kito ūkio subjekto komercinė paslaptis, naudojimas, perdavimas, skelbimas be šio subjekto sutikimo, taip pat tokios informacijos gavimas iš asmenų, neturinčių teisės šios informacijos perduoti, turint tikslą konkuruoti, siekiant naudoti sau arba padarant žalą šiam ūkio subjektui (Konkurencijos įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 3 punktas), taip pat pateikimas neteisingos ar nepagrįstos informacijos apie savo ar kito ūkio subjekto vadovaujančius asmenis, darbuotojų kvalifikaciją, teisinę, finansinę ar kitokią ūkio subjekto padėtį, jeigu dėl to gali būti padaryta žalos kitam ūkio subjektui (Konkurencijos įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 6 punktas). Konkurencijos taryba tiria nesąžiningos konkurencijos veiksmus tik tais atvejais, jeigu šie veiksmai pažeidžia daugelio ūkio subjektų ar vartotojų interesus (Konkurencijos įstatymo 16 straipsnio 4 dalis).

(35) Dėl Konkurencijos įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 3 punkto galimai atlikto pažeidimo, Pareiškėjo teigimu, AB Lietuvos paštas gavo iš Ryšių reguliavimo tarnybos Pareiškėjo konfidencialia laikytina informacija apie tai, kokius tarifus Pareiškėjui taiko kiti pašto ir pasiuntinių paslaugų teikėjai. Pareiškėjo teigimu, AB Lietuvos paštas, pasinaudodamas nesąžiningai gautais tarifais, turėtų galimybę viešuosiuose pirkimuose pateikti pasiūlymus nurodant mažesnius tarifus, kurie galimai nepadengia AB Lietuvos pašto sąnaudų, taip siekiant išstumti Pareiškėją iš rinkos (I tomas, 46 b.l.). Be to, Pareiškėjo teigimu, iš jam žinomų pirkimų atvejų kuriuose dalyvavo AB Lietuvos paštas, siūlydamas mažesnes universaliųjų pašto paslaugų kainas, nei yra leidžiama, skundžiamais veiksmais žala daroma dideliame subjektų ratui (I tomas, 46-47 b.l.).

(36) Vis dėlto, pats Pareiškėjas nurodė, kad jis neturi duomenų, jog AB Lietuvos paštas gavo iš Ryšių reguliavimo tarnybos šiai institucijai Pareiškėjo pateiktą konfidencialią informaciją (I tomas, 201 b.l.). Be to, Ryšių reguliavimo tarnyba Konkurencijos tarybai nurodė, kad pateiktos

konfidencialios informacijos AB Lietuvos paštui nėra atskleidusi (III tomas, 117 b.l.). Taigi, nėra jokių įrodymų, kad AB Lietuvos paštas galėjo gauti ir atitinkamai panaudoti Pareiškėjo konfidencialią informaciją ar atlikti kitus draudžiamus veiksmus, todėl nėra pagrindo įtarti, kad šiuo atveju galėjo būti pažeisti Konkurencijos įstatymo 15 straipsnio reikalavimai. Pareiškėjas taip pat nepateikė jokių įrodymų, kad tokie veiksmai pažeidė daugelio ūkio subjektų ar vartotojų interesus.

(37) Pareiškėjas taip pat nurodė, kad AB Lietuvos paštas valstybės institucijoms ir ūkio subjektams skleidė informaciją, kad Pareiškėjas neteikia pašto paslaugų. Tuo tarpu, Pareiškėjo teigimu, jis paslaugas perka iš AB Lietuvos pašto Sutarties pagrindu (I tomas, 9 b.l.). Vis dėl to, Pareiškėjas nepateikė jokių argumentų, kad buvo pažeistos Konkurencijos įstatymo 15 straipsnio nuostatos, be to, nepateikė jokių duomenų, kaip minėti veiksmai pažeidė daugelio ūkio subjektų ar vartotojų interesus.

(38) Pažymėtina, kad ūkio subjektas, kurio teisėti interesai pažeidžiami nesąžiningos konkurencijos veiksmais, turi teisę kreiptis į teismą su ieškiniu dėl *inter alia* neteisėtų veiksmų nutraukimo ar padarytos žalos atlyginimo (Konkurencijos įstatymo 16 straipsnio 1 dalis), o Konkurencijos taryba tiria nesąžiningos konkurencijos veiksmus tik tais atvejais, jeigu šie veiksmai pažeidžia daugelio ūkio subjektų ar vartotojų interesus (Konkurencijos įstatymo 16 straipsnio 4 dalis). Konkurencijos tarybos, kaip institucijos, vykdančios Konkurencijos įstatymo priežiūrą, tikslas yra apsaugoti viešąjį interesą (sąžiningą konkurencijos laisvę), o ne ginti ir atkurti dėl nesąžiningos konkurencijos pažeistas pavienių ūkio subjektų ar vartotojų teises (tai patvirtina ir suformuota teisminė praktika⁵).

(39) Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2011 m. birželio 13 d. sprendime administracinėje byloje Nr. A(858)-2288/2011 šiuo klausimu pažymėjo: „*Atsižvelgiant į tai manytina, kad toks išskirtinis kompetencijos Konkurencijos tarybai šiuo konkrečiu atveju suteikimas suponuoja, jog Konkurencijos taryba turi pareigą pradėti tyrimą tik tuo atveju, kai pirmiau minėtas viešasis interesas yra akivaizdžiai išreikštas, t.y. kilęs socialinis konfliktas yra plataus masto. Šiuo atveju teisiškai nėra reikšminga tai, ką kreipdamiesi į Konkurencijos tarybą siekia apginti konkretūs pareiškėjai, o tai, ar iš turimos informacijos galima daryti prielaidą, kad gali būti pažeistas viešasis interesas.*“

(40) Pažymėtina, kad pateikiami įrodymai dėl Konkurencijos įstatymo pažeidimų turi būti ne teoriniai, pagrįsti prielaidomis, o paremti faktais. Pareigą pareiškėjams pateikti bent minimalią informaciją pabrėžia ir Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, kuris 2004 m. gruodžio 28 d. nutartyje administracinėje byloje Nr. A¹¹ – 1055/2004 nurodė, kad „*prašymas ištirti Konkurencijos įstatymo <...> nuostatų laikymąsi negali būti tik abstraktaus pobūdžio*“.

(41) Taigi, atsižvelgus į šiuos Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išaiškinimus darytina išvada, kad tam, jog Konkurencijos taryba turėtų pagrindą pradėti tyrimą dėl galimo Konkurencijos įstatymo pažeidimo, turi būti tenkinami bent minimalūs reikalavimai. Tuo tarpu šiuo atveju, Pareiškėjo teiginiai apie daugelio vartotojų ar ūkio subjektų interesų pažeidimą yra deklaratyvaus pobūdžio, nepagrįsti faktais. Iš pateiktų duomenų nėra pagrindo įtarti, jog buvo atlikti nesąžiningi veiksmai Konkurencijos įstatymo 15 straipsnio prasme, pažeidžiant daugelio ūkio subjektų ar vartotojų interesus. Atsižvelgiant į tai, nagrinėjamu atveju nėra pagrindo pradėti tyrimą dėl galimo Konkurencijos įstatymo 15 straipsnio reikalavimų pažeidimo.

(42) Konkurencijos taryba, be kita ko, pažymi, jog nepaisant to, kad šiame nutarime konstatuota, jog Konkurencijos tarybai nėra pagrindo pradėti Konkurencijos įstatymo 15 straipsnio pažeidimo tyrimą, tai jokiu būdu neužkerta kelio ūkio subjektui, kurio teisėti interesai pažeidžiami nesąžiningos konkurencijos veiksmais kreiptis į teismą su ieškiniu dėl *inter alia* neteisėtų veiksmų nutraukimo ar padarytos žalos atlyginimo (Konkurencijos įstatymo 16 straipsnio 1 dalis).

Vadovaudamasi Konkurencijos įstatymo 24 straipsnio 4 dalies 7 ir 8 punktais,

⁵ Pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2003 m. balandžio 1 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A³-355/2003, Vilniaus apygardos administracinio teismo 2008 m. sausio 31 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. I-2340-426/2008.

Konkurencijos taryba n u t a r i a:

Atsisakyti pradėti tyrimą dėl AB Lietuvos pašto veiksmų pirkimuose atitikties Konkurencijos įstatymo 7 ir 15 straipsnių reikalavimams.

Nutarimas per 20 dienų nuo jo įteikimo dienos gali būti skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui.

Pirmininkas

Šarūnas Keserauskas